

УДК 811.118`25:376.75

Четвертак Є. О.

канд. філол. наук, доц. ЗНТУ

СПЕЦИФІКА ЕТНОНОМІНАЦІЙ ОПОЗИЦІЇ «СВІЙ/ЧУЖИЙ» В АМЕРИКАНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

США завжди позиціонували себе як мультикультурне суспільство. У минулому панівною була концепція «*Melting Pot*» («плавильного казана»), тобто ідея, що іммігранти мають відмовитися від старих звичок і адаптуватися до нового способу життя. Згідно з термінологічним словником,

термін «*Melting Pot*» («плавильний казан») – метафорична назва (асимілітивна модель) національно-мовної політики, спрямованої на об'єднання різних етносів в один. Цей термін використовувався щодо культурно-мовної політики США та Ізраїлю. Наприклад, як правило, діти іммігрантів вивчали англійську мову, а не мову своїх батьків.

Останнім часом, однак, американці почали надавати перевагу іншим концепціям: «*Salad Bowl*» («салатниці»), «*Pizza*» («*пици*») та «*American Quilt*» («*лоскутної ковдри*»), тобто концепціям збереження етнічних особливостей іммігрантів. Ці терміни підкреслюють збереження культурно-етнічної специфічності та різноманітності етносів, які проживають на території США. У США відновилися етнічні групи, які відродили власну спадщину, а діти нових іммігрантів часто виховуються і спілкуються двома мовами.

Слід зазначити, що в культурології та міжкультурній комунікації ідентичність (лат. *identicus* – тотожний, той, що збігається) є основою національного та культурного ототожнення, індикатором «СВОГО» на протизагу «ЧУЖОМУ». З 50-60 років XX століття тематика ідентичності стала особливо популярна, а сьогодні ідентичність – це концепт, який став основним у соціологічних дослідженнях.

Національна ідентичність визначається факторами природної, історичної та культурної спільності. Відображення національної ідентичності проявляється й у використанні негативно оцінних лексем на позначення чужинців. Корпус нейтральних засобів на позначення інших націй виражається в дискурсі американських політиків етнонімами та релігіонімами.

Етнонім – номінативна одиниця на позначення націй, народів, етнічних єдностей, племен та родів. У мовознавстві науковий інтерес до цього питання почав проявлятися лише в 70–і роки XX ст. Особливості вживання етнонімів досліджували такі вчені, як: А. Ф. Артемова, Л. К. Байрамова, Ю. В. Горшунов, О. В. Тищенко, І. І. Токарева, О. С. Фоменко, а етнофобізмів Г. М. Антонченко, Ю. А. Зацний. За об'єктом номінації та об'єктом номінованої спільноти лінгвісти розділяють етноніми на макроетноніми (що виступають генетично неоднорідними етносами *American*, *Russian*) та мікроетноніми (на позначення членів єдиного племені, народності, нації та етносу: *Bulgarian*, *Kurd*, *Romanian*).

Також виокремлюють автоетноніми – позначення, що використовуються для самоназивання (*Deutschen* – німці, *Magyarok* – угорці, *Nayer* – вірмени) та алоетноніми – назви етносу, надані іншими (*American*, *German*, *Hungarian*). Крім того, вчені виділяють ономастичні одиниці, що утворюються від різних географічних назв (топонімів: *Caucasian*, *Londoner*), та релігіоніми (*Galilean*, *Muslim*, *Protestan*).